

Societat d'Estudis Militars
Papers de Treball #0

Defensar una Catalunya independent

CORONEL (RET.) DORCHA LEE

Índex

PREFACI	3
I. INTRODUCCIÓ	4
II. ÀMBIT DE L'ESTUDI.....	4
III. ASSUMPCIÓ SOBRE RELACIONS EXTERIORS	4
IV. EL PRINCIPI DE DISSUASIÓ.....	4
V. CONSIDERACIONS HISTÒRIQUES I GEOGRÀFIQUES	5
VI. AVALUACIÓ DE RISCOS.....	6
General	6
Risc núm. 1: Terrorisme internacional	6
Risc núm. 2: Ciberatacs.....	7
Risc núm. 3: Conflictes interestatals i intraestatals.....	7
Risc núm. 4: Comunicacions, línies d'abastiment i rutes comercials	8
Risc núm. 5: Armes de destrucció massiva.....	8
Risc núm. 6: Immigració no controlada.....	8
Risc núm. 7: Desastres ambientals i canvi climàtic.....	8
Risc núm. 8: Epidèmies i pandèmies	9
Risc núm. 9: Seguretat interna	9
Risc núm. 10: Invasió.....	9
VII. ROLS DE LES FORCES DE DEFENSA DE CATALUNYA	10
Rol núm. 1: Defensar Catalunya contra agressions armades.....	10
Rol núm. 2: participació en missions internacionals de suport a la pau...	10
Rol núm. 3: Operacions de cerca i rescat	11
Rol núm. 4: Assistència a la policia	12
Rol núm. 5: Assistència a les autoritats civils en emergències i desastres naturals.....	12
Rol núm. 6: Cerimònies i altres tasques que requereixi el Govern	12
VIII. RECURSOS I CAPACITATS MILITARS NECESSARIS	13
Capacitats militars: Terrestre	14
Capacitats militars: Marítima	14
Capacitats militars: Aèria	15
Comandament i Control	16
Escola Militar	16
IX. NEGOCIACIONS AMB ESPANYA EN TEMES DE DEFENSA	16
X. CONCLUSIÓ	17
Notes i referències	18

PREFACI

D'ençà de retirar-me de les Forces de Defensa d'Irlanda el setembre de 2003, he estat col·laborador ocasional de l'*Irish Times*, i del *Glasgow Herald*, sobre qüestions de defensa irlandesa i escocesa. També vaig escriure un llibre *Reflexions sobre la defensa d'una Escòcia independent* que va ser publicat per l'IIEA¹ de Dublín al juliol de 2013.

El 18 de setembre de 2014, quan els escocesos van votar romandre al Regne Unit, vaig tancar la meua carpeta sobre la Defensa escocesa i vaig obrir-ne una altra sobre Defensa de Catalunya. Aquest article pretén ser un exercici acadèmic i objectiu. No pren una posició política, en un sentit o altre pel que fa a la reclamació de la independència feta pels nacionalistes catalans.

Aviat vaig descobrir que els nacionalistes catalans no tenien una política de defensa. A diferència dels escocesos, que tenien un marc per a una política de defensa viable en el seu manifest d'independència, *El futur d'Escòcia* (Govern escocès, novembre de 2013), els nacionalistes catalans no tenien una posició clara sobre la defensa i bàsicament desconfiava de tot el que feia referència a qüestions militars.

L'única excepció era la SEM, la Societat d'Estudis Militars basada a Barcelona, que estava lluitant per desenvolupar una proposta política amb recursos limitats. El gran buit en el seu treball era la manca d'experiència militar. Vaig decidir intentar omplir aquest buit i, a mitjan de 2016, vaig finalitzar un document presentant la meua valoració sobre els problemes d'una política de defensa catalana.

Amb el suport de la SEM, el meu treball va ser posteriorment incorporat com a capítol d'un llibre, titulat *Política de Defensa i Estat Propi*. Aquest llibre va ser finalment publicat, al febrer de 2017, per l'Editorial Base. L'objectiu del llibre és influir en l'opinió pública catalana sobre la necessitat que una Catalunya independent tingui una política de defensa.

Aquest document és una versió actualitzada i revisada del meu capítol del llibre. Està centrat exclusivament en temes de defensa i no explora les opcions de política exterior, acceptant que la majoria dels partits al Govern de Catalunya tindran un enfocament inclúsiu de les relacions exteriors. D'aquí els supòsits de treball en la pertinença a organitzacions internacionals. L'escenari general escollit, en el qual la independència s'aconseguirà d'acord amb Espanya², és intencionat. Aquest document no especula sobre altres escenaris menys benignes, com la resistència armada a la dominació espanyola, l'ús de la força armada de Madrid per controlar Catalunya o el conflicte posterior a la independència entre nacionalistes catalans i sindicalistes catalans.

Les despeses també s'exclouen, ja que hi ha massa variables en joc per fer una avaluació significativa.

Juliol de 2017
Navan, Irlanda

¹ *Institute of International and European Affairs*: Institut d'Afers Internacional i Europeus, principal *think-tank* irlandès (N. del T.)

² Escenari el qual en la data de publicació d'aquest Paper, gener de 2018, sembla encara més difícil que al moment d'escriure's. (N. del T.)

I. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquest article és presentar una anàlisi de les qüestions que afecten el desenvolupament d'una política de defensa per a una Catalunya independent.

Es basa, en part, en estudis similars realitzats sobre la defensa irlandesa i escocesa.

El context previst és que s'ha aconseguit la independència catalana pacíficament, de mutu acord amb Espanya.

II. ÀMBIT DE L'ESTUDI

Aquest article es presenta sota els següents epígrafs:

- hipòtesis sobre les relacions exteriors de Catalunya que afecten la seva política de defensa,
- el principi de dissuasió,
- avaluació de riscos,
- consideracions històriques i geogràfiques,
- rols i tasques de les Forces de Defensa Catalanes (FDC),
- recursos i capacitats requerits,
- negociacions amb Espanya sobre qüestions de defensa,
- conclusió

III. ASSUMPCIÓ SOBRE RELACIONS EXTERIORS

En el benentès que una futura Catalunya perseguirà una política exterior inclusiva, no aïllacionista, es fan els següents supòsits:

- Catalunya s'uneix a l'ONU i té un paper actiu en les operacions de suport a la pau (1)
- Catalunya s'unirà a la UE i donarà suport a la "Política Comuna de Seguretat i Defensa (PCSD), que podria conduir a una Defensa Comuna", (2)
- Catalunya s'unirà a l'OTAN i es comprometen al principi de la defensa recíproca, (3)
- Catalunya s'unirà a l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE),
- Catalunya estarà oberta a la cooperació de defensa amb altres estats, inclosa Espanya.

IV. EL PRINCIPÍ DE DISSUASIÓ

A dia d'avui, és impossible que cap Estat pugui assegurar la defensa total. Per aquest motiu, gairebé totes les polítiques nacionals de defensa es basen, d'una manera o una altra, en el principi de dissuasió. El principi de dissuasió es basa en què un Estat que té les capacitats militars suficients per fer que un atac enemic

sigui massa costós. L'objectiu és, en la mesura del possible, evitar una agressió armada contra l'Estat.

Pel que fa a les capacitats militars, Catalunya hauria de poder dissuadir l'agressió armada a terra, a la mar i a l'aire³. Per tant, ha de tenir forces armades convencionals tridimensionals, és a dir; un exèrcit, una marina i una força aèria. Només aquestes forces poden proporcionar una defensa nacional creïble, i també complir els compromisos internacionals de Catalunya com a membre de l'ONU, la UE, l'OTAN i l'OSCE. Atès que la seva finalitat és defensiva i no ofensiva, les forces es poden designar com a Forces de Defensa de Catalunya (FDC).

La mida, l'organització i l'equipament del FDC estaran influenciats principalment per una avaluació de les amenaces a Catalunya i als seus interessos nacionals, pels seus compromisos internacionals i per consideracions pressupostàries.

V. CONSIDERACIONS HISTÒRIQUES I GEOGRÀFIQUES

Catalunya ha de tenir una visió estratègica i de gran abast de la seva seguretat nacional. Ha de crear una estructura de seguretat i defensa flexible, eficaç i adaptable a les circumstàncies canviants.

Una perspectiva històrica és un component essencial en la consideració dels seus requeriments nacionals de seguretat i defensa. Com que Catalunya forma part integrant d'Europa, la perspectiva històrica no es pot limitar a la història de Catalunya, sinó tenir en compte els esdeveniments a Europa, amb especial atenció als darrers cent cinquanta anys (4). És necessària una bona apreciació del passat per tenir una bona comprensió geopolítica del present.

De la mateixa manera, els planificadors han de considerar futures novetats que poden afectar la defensa nacional de Catalunya. Tot i que els polítics solen fer front a l'electorat cada cinc anys, els Llibres blancs del govern en defensa sovint abasten un període de deu anys. Tanmateix, els programes d'equips militars han de considerar un període de temps molt més llarg, potser fins a 50 anys en alguns casos, començant per la recerca i el desenvolupament, el temps de producció, la vida útil i el desmantellament (5). La presa de decisions efectiva requereix tenir en compte les tendències futures, en la mesura que es puguin preveure.

En termes geogràfics, la consideració dominant ha de ser la ubicació de Catalunya a la Mediterrània. En aquest sentit, l'àrea d'interès estratègic de Catalunya, de manera similar a França i Espanya, inclourà tots els països de la meitat occidental del mar Mediterrani.

³ Caldria afegir el ciberespai (N. Del T.)

VI. AVALUACIÓ DE RISCOS

General

Si bé alguns països tenen problemes específics que els afecten, en general, les amenaces a Catalunya són en gran mesura les mateixes que les amenaces que afronten altres nacions europees. Com que, en realitat, la majoria de les amenaces són comunes, té tot el sentit unir-se a accions comunes per fer-hi front.

Per tant, en el desenvolupament d'una avaluació de riscos, Catalunya no ha de "reinventar la roda". Les avaluacions de riscos/amenaces d'altres països europeus estan en constant evolució i actualització. Un bon exemple, i recent, seria el Llibre blanc alemany sobre defensa, publicat al juliol de 2016 (6).

A dia d'avui hi ha un consens ampli sobre quines són actualment les principals amenaces per a les nacions europees, enumerades en diversos ordres. La meua llista és la següent, ordenada per grau d'immediatesa:

- El terrorisme internacional
- Guerra cibernètica
- Conflictes inter-estatals i intraestatals
- Amenaces a les comunicacions, línies de subministrament, rutes comercials
- Amenaces d'armes de destrucció massiva (ADM) (7)
- Migració no controlada
- Desastres mediambientals i canvi climàtic
- Epidèmies i pandèmies
- Seguretat interna
- Invasió

Mirem cadascuna de les amenaces més detalladament i relacionem-les amb qualsevol política de defensa del futur.

Risc núm. 1: Terrorisme internacional

Catalunya és vulnerable a l'atac terrorista, ja que té llibertat de moviment als seus centres de població, una important població no catalana que pot ocultar cèl·lules terroristes i objectius "suaus" abundants. Uns pocs atemptats amb bombes i armes de foc al llarg de les costes podrien danyar la indústria turística d'un dia per l'altre, com ja ho ha fet a Tunísia i Egipte.

La pregunta, "podria passar?", és fàcil de respondre. La pregunta, "què passaria?", és més problemàtica. En l'actualitat, Catalunya no és «al radar terrorista» com una entitat política independent⁴. Després de la independència, a mesura que Catalunya s'impliqui més en les organitzacions internacionals que combaten el terrorisme, i quan es fa més difícil realitzar atacs terroristes contra les nacions més grans, això podria canviar.

Amb la independència vé la responsabilitat de mantenir-se al costat dels aliats. Si l'onada actual d'atacs terroristes augmenta, es pot preveure que les mesures

⁴ Malauradament l'atac terrorista del 17 d'agost de 2017 a la Rambla de Barcelona desmenteix aquest extrem. (N. Del T.)

passives, de només augmentar les mesures de seguretat a casa, no seran suficients. Pot ser que sigui necessari que Catalunya participi en operacions internacionals de lluita contra el terrorisme a l'estranger. Per exemple, això podria implicar a l'Exèrcit Català l'entrenament de les forces indígenes contra el terrorisme (l'Exèrcit Irlandès, com a part d'una força de la UE a Mali) o la Força Aèria de Catalunya conduint atacs aeris contra objectius terroristes (Força Aèria Danesa a l'Iraq). També podria incloure l'intercanvi d'informació.

La lluita contra el terrorisme implica més que les forces de seguretat de l'Estat. Implica tota la societat. L'amplificació dels mitjans i la sensacionalització dels atemptats recolzen la causa terrorista. Contrarrestar el terrorisme pot exigir, en definitiva, restriccions a les llibertats civils i orientacions mediàtiques centrades. Serà d'especial preocupació pels serveis de seguretat la millor manera d'organitzar la recollida, l'avaluació i la difusió de la intel·ligència.

Una política de defensa catalana ha d'incloure com pot estar millor protegida Catalunya contra els atacs terroristes i els recursos associats necessaris.

Risc núm. 2: Ciberatacs

Com a societat avançada, Catalunya depèn en gran mesura de les comunicacions i les tecnologies de la informació (TIC) i, per tant, és vulnerable als ciberatacs. Tots els aspectes de la vida requereixen les TIC, directament o indirecta. Els ciberatacs poden aturar la indústria, provocar el caos en els sistemes de transport, paraitzar les institucions financeres i interrompre els sistemes de distribució dels aliments.

El principal repte dels atacs cibernètics és el seu anonimat. En el camp de batalla convencional, el primer requisit és localitzar i identificar les disposicions de l'enemic, abans que es pugui retornar el foc. En el cas de la guerra cibernètica, també cal d'esbrinar qui és l'enemic, i no només des d'on "dispara". En l'etapa actual de desenvolupament, l'atacant té l'avantatge sobre el defensor. La guerra cibernètica continuarà sent una amenaça seriosa fins que la tecnologia no es desenvolupi per eliminar aquest avantatge.

Els planificadors de defensa haurien d'estudiar detingudament l'atac cibernètic a Estònia el 2007 (8), la resposta estoniana i la reacció de l'OTAN. Una pregunta clau és: podria un ciberatac ser un motiu acceptable per invocar l'article 5 de la OTAN (clàusula de defensa mútua)?

Risc núm. 3: Conflictes interestatals i intraestatals

Com a membre de la UE, l'OTAN i l'OSCE, s'espera que Catalunya faci la seva aportació en la prevenció i la resolució de conflictes dins, i a prop de, la UE.

En l'actualitat, un conflicte dins de les fronteres de la UE es considera molt remot. No obstant això, les declaracions recents dels líders russos i els seus ajudants han plantejat preocupació als estats bàltics. A més, el conflicte a la zona d'interès de la UE també pot provocar una interrupció i inestabilitat econòmica dins de la Unió. Als efectes d'aquest document, es considera que la zona d'interès de la UE s'estén a 4.000 km des de les seves fronteres. (9)

Les principals àrees de preocupació actual són Síria, Iraq, Ucraïna, Líbia, Iemen, Mali, Sudan Sud, Somàlia i Txad. Els estats membres de la UE han hagut

d'intervenir ja, allà on les vides dels ciutadans de la Unió estan en perill o les rutes d'energia es veuen amenaçades. Aquests conflictes sovint impliquen forces "proxy" de les nacions veïnes que prenen partit per protegir els seus interessos nacionals o ètnics. A menys que es contingui, el conflicte es pot estendre. Els conflictes recents en particular estan relacionats amb l'augment dels atacs terroristes i la migració incontrolada.

Com a membre de la UE, l'OTAN i l'OSCE, s'espera que Catalunya contribueixi a la seguretat europea.

Risc núm. 4: Comunicacions, línies d'abastiment i rutes comercials

Catalunya és una societat sofisticada i avançada, depenent del comerç internacional. Les interrupcions en les seves comunicacions, línies de subministrament i rutes comercials són una amenaça per a l'economia nacional. Es pot esperar que Catalunya assisteixi a les operacions contra la pirateria de la UE.

Risc núm. 5: Armes de destrucció massiva

Si bé, actualment, no hi ha cap probabilitat d'un atac nuclear contra Catalunya, el país pot rebre la deflagració provinent d'atacs nuclears en un conflicte futur, o també d'accidents nuclears a l'estranger. La manca de contenció de la propagació de la tecnologia nuclear ha provocat la proliferació de les armes nuclears, i també ha augmentat la possibilitat que els terroristes desenvolupin una capacitat nuclear.

És de més preocupació que els terroristes puguin recórrer a atacs químics i biològics. Ja s'ha registrat l'ús d'armes químiques a Síria.

El personal de les FDC que actuï en missions de suport a la pau en zones de guerra pot estar amenaçat indirectament pels efectes de les armes de destrucció massiva, inclosa munició química sense detonar.

Risc núm. 6: Migració no controlada

La immigració, com a tal, no hauria de ser una amenaça per a la seguretat nacional. Tanmateix, hi ha proves que les organitzacions terroristes utilitzen el moviment dels immigrants per infiltrar agents a Europa per dur a terme atacs terroristes. Així doncs, la manca de control de la migració representa una amenaça de seguretat que cal abordar.

Risc núm. 7: Desastres ambientals i canvi climàtic

A mesura que augmenta la població mundial, la humanitat té cada vegada més risc per desastres ambientals, alguns relacionats amb el canvi climàtic. Actualment, Catalunya no es considera especialment vulnerable, en aquesta etapa, però pot ser que, en les generacions futures, es vegi afectada per l'augment del nivell del mar. No obstant això, hi ha un nombre creixent de fenòmens meteorològics extrems que plantegen nous reptes per a la societat. Els desastres ambientals també poden ser artificials.

La guerra ambiental encara està per sobre de l'horitzó, tot i que ja s'ha desenvolupat la tecnologia per influir en els sistemes meteorològics, localment.

Tot i que les agències civils nacionals i locals s'encarreguen de fer front a aquestes emergències, quan se superen les seves capacitats, es pot demanar a la FDC que salvi vides i béns i que mantingui l'ordre públic.

Risc núm. 8: Epidèmies i pandèmies

El risc d'epidèmies i pandèmies constitueix una amenaça per a la seguretat nacional que està sempre present. Fins ara, la majoria de les societats occidentals han estat capaces de fer front als incidents i, com a amenaça per a la seguretat i la defensa nacionals, es considera baixa.

No obstant això, un matí ens podríem despertar i descobrir que un supermicrobi amenaça amb eliminar tota la humanitat. En aquest cas, podria saltar a el risc número 1 de la nostra llista.

Risc núm. 9: Seguretat interna

Les amenaces internes de seguretat a l'estabilitat d'un Estat sempre són possibles, tot i que les societats occidentals solen afrontar-les bé. En termes generals, les agències de seguretat estatals tenen una millor intel·ligència en les amenaces internes que en les externes.

Aquest article no intenta d'elaborar una descripció sobre possibles amenaces de seguretat interna en una futura Catalunya independent. Enumerem-la i continuem.

Risc núm. 10: Invasió

Després d'haver aconseguit la independència d'acord amb Espanya, el nou Estat sorgirà a l'escena mundial sense estats-nació enemics. Si només considerem el present, podríem rebutjar completament l'amenaça d'invasió.

Tanmateix en els últims 80 anys, tots els països de la Mediterrània i els seus voltants han conegut els horrors de la guerra. A més, si observem els últims 150 anys d'Història Europea, veiem que la invasió i l'ocupació era la norma i, per a Catalunya, la memòria del conflicte 1936/39 sempre serà present.

En realitat, només un grapat de nacions europees han aconseguit mantenir-se en pau durant els últims 150 anys (10). No podem ignorar que tot sigui possible durant els propers 150 anys, incloent el terrible flagell de la Història que es repeteix. Per aquest motiu, la invasió s'ha de conservar a la llista d'amenaques, per molt llunyana que pugui semblar.

VII. ROLS DE LES FORCES DE DEFENSA DE CATALUNYA

Com es descriu anteriorment, el requeriment principal de l'Estat serà protegir els seus ciutadans, defensar la seva sobirania i preservar la seva integritat territorial. Cada element del Govern tindrà un paper a jugar, en aquesta missió principal.

Els rols suggerits de les FDC poden ser:

- Defensar Catalunya contra l'agressió armada (11)
- Participar en operacions internacionals de suport a la pau,
- Realitzar operacions de cerca i rescat,
- Assistir a la policia a mantenir l'ordre públic,
- Assistir a l'autoritat civil en cas d'emergències i desastres naturals,
- Cerimonial i altres tasques que el Govern necessiti.

Rol núm. 1: Defensar Catalunya contra agressions armades

Les FDC seran l'agència líder en tractar algunes de les amenaces descrites anteriorment. Tanmateix, en alguns països, l'agència principal, per certes amenaces, pot ser la policia o un altre cos constituït, com ara una autoritat de seguretat nacional. Fins i tot si no és l'organisme principal, el FDC s'encarregarà de donar suport en molts casos. Per exemple, en moltes democràcies, la policia és l'agència primària per a la seguretat interna de l'Estat, i els militars són requerits quan la policia no té els recursos o l'expertesa per fer front a una situació.

Sigui el que sigui el que decideixi el nou Estat, cal definir la relació entre les FDC i la policia (Mossos d'Esquadra).

Sobre la base del principi de dissuasió, les FDC han de tenir capacitats per complir el paper designat en la lluita contra les deu amenaces descrites anteriorment. No hi ha pautes establertes sobre el que constitueix una dissuasió militar. En temps de pau, Catalunya, com altres democràcies occidentals, pot optar per forces relativament modestes. L'important és que les FDC tinguin capacitat per expandir-se si augmenta el nivell d'amenaça.

Rol núm. 2: participació en missions internacionals de suport a la pau (12)

El desplegament de personal i unitats de les FDC en les missions internacionals de suport a la pau serà un potent símbol de Catalunya, tot situant-se entre les nacions del Món. La sensibilització de l'opinió pública per fer sacrificis per a la pau internacional serà essencial. La participació en operacions de suport a la pau comportarà un preu, però pot ser una font d'orgull nacional.

Compartir riscos és necessari. En altres paraules, Catalunya hauria d'oferir unitats de combat, així com unitats no de combat a missions de suport a la pau.

La participació amb unitats en missions de l'ONU té algunes avantatges. L'ONU costea en part els contingents a través de pagaments diaris pel que fa al personal i mitjançant el reemborsament dels equips de propietat nacional. En el cas de les missions de la UE i de l'OTAN, "els costos rau en on cauen", el que significa essencialment que la nació participant paga els seus propis costos.

La participació en missions de l'ONU millora el perfil del país dins de l'organització, que podria donar suport als esforços d'un Estat membre per aconseguir un dels seients rotatoris del Consell de Seguretat de l'ONU.

Abans d'enviar una unitat a l'estranger, Catalunya ha d'enviar oficials a diverses escoles d'Europa que formen personal per a aquestes missions. També és recomanable començar primer amb l'enviament d'observadors militars a les missions, per crear un coneixement corporatiu de l'experiència en el manteniment de la pau. Catalunya hauria de construir gradualment la seva experiència i coneixement en el manteniment de la pau. Això minimitzarà el risc, reduirà les baixes i evitarà despeses innecessàries.

Com a suggeriment, el nombre total de personal en missions de suport a la pau a l'estranger de forma sostinguda, hauria de ser limitat. Cal recordar que, per a la sostenibilitat, el compromís total a l'estranger és en realitat tres vegades més gran que el nombre que s'hi desplega. Mentre que 1/3 estan en missió, un altre terç estan realitzant entrenament a casa i es preparen per reemplaçar-los, i 1/3 tot just acabaran de tornar, que necessiten un permís post-missió (4 setmanes és normal) i el reciclatge. Segons els probables recursos disponibles (vegeu punt VIII) es suggereix un límit màxim de 1.100 persones. A més, el personal no s'hauria d'enviar massa sovint a l'estranger, ja que això seria perjudicial per a la seva salut i la seva vida familiar.

A continuació es mostren algunes de les unitats de les FDC i elements que es podrien considerar com a contingents per al deure a l'estranger, tot i que, basant-nos en el límit proposat de 1.100 persones, clarament no tots podrien estar a l'estranger en un moment:

(Llista d'exemple, només indicatiu)

- batalló mecanitzat en operació de suport a la pau de l'ONU
- companyia de transport en operació de suport a la pau de l'ONU
- vaixell de guerra en missió contra la pirateria de la UE o missió humanitària
- esquadró de caces en missió de l'OTAN
- observadors / monitors militars amb ONU, UE i OSCE
- quadre de formació militar amb missió de la UE a l'Àfrica
- unitats especialitzades com la policia militar, els metges, equips EOD (eliminació de càrregues explosives)
- oficials i sots-oficials d'estat major que actuen al quarter general de la missió.

Rol núm. 3: Operacions de cerca i rescat

Una Catalunya independent haurà d'abordar la millor manera de proporcionar serveis terrestres, marítics i aeris de rescat per a l'Estat. La independència ofereix l'oportunitat de considerar com es podrien proporcionar aquests serveis quan es retiri la força aèria espanyola i la marina.

Es podria considerar la possibilitat de fer civils aquests serveis mitjançant l'adjudicació de contractes a empreses privades, mitjançant una barreja de contractes i serveis estatals o per part de les FDC, que assumissin la plena responsabilitat de tots aquests serveis.

Es necessita una revisió exhaustiva, inclosa una avaluació de l'eficiència de totes aquelles agències que actualment ofereixen aquests serveis. Aquesta revisió podria definir el paper i indicar les tasques que han de dur a terme les FDC.

Tot i que les autoritats locals i regionals utilitzen principalment recursos locals per al rescat de muntanya i altres emergències, amb els serveis d'extinció d'incendis, les emergències aèries i marítimes poden requerir recursos nacionals.(vegeu també punt IX, Negociacions amb Espanya).

Rol núm. 4: Assistència a la policia

Com en moltes democràcies, les FDC poden ser requerides per ajudar a la policia a mantenir l'ordre públic. Això pot implicar que les tropes s'encarreguin de realitzar tasques policials en circumstàncies en que la policia no pugui operar amb eficàcia.

Per la seva funció en temps de guerra, i missions a l'estranger, les FDC hauran de disposar d'unitats capacitades per a la desactivació de bombes i la neteja de mines. Per evitar la duplicació, pot ser apropiat que Catalunya tingui les FDC com a responsables de desactivar artefactes en territori propi, en lloc de la policia.

El suport de les FDC a la policia també podria preveure's per a assistència tècnica que normalment no està disponible per aquest cos.

Rol núm. 5: Assistència a les autoritats civils en emergències i desastres naturals

Les FDC també poden ser convocades per l'autoritat civil per tractar una gran varietat d'emergències i desastres naturals, més enllà de les capacitats dels recursos locals. Es pot requerir ajuda militar per fer front a les inundacions, incendis forestals, terratrèmols, els accidents aeris i ferroviaris i altres situacions en que la vida i la propietat estan amenaçades.

També es pot sol·licitar a les FDC que proporcionin serveis d'emergència, com ara en situacions de vaga, on la vida i la propietat estiguin en risc.

Les companyies d'enginyers de campanya, unitats de transport pesat, metges i helicòpters poden necessitar ser desplegades per ajudar a l'autoritat civil.

Rol núm. 6: Cerimonial i altres tasques que requereixi el Govern

Les funcions de cerimonials també són una part significativa del servei d'armes en temps de pau, i poden consumir un sorprenent nombre d'hores. La dignitat i la solemnitat de l'Estat, i fins i tot esdeveniments locals, es veuen reforçats per la implicació de l'exèrcit al cerimonial. A més, com a estat independent i sobirà, cal preveure que Catalunya proporcioni les cortesies militars normals cap a dignataris estrangers, en ocasions adequades, com ara visites d'Estat o quan nous

ambaixadors presentin les credencials al cap d'Estat. El cerimonial militar inclou guàrdies d'honor, salutacions d'armes, desfilades de gala, escortes d'honor, salutacions navals, sobrevolades i honors en funerals d'Estat. Les FDC probablement seran massa petites per tenir unitats cerimonials a temps complet. En canvi, aquestes tasques hauran de ser realitzades per unitats a més de les seves tasques normals.

Les FDC seran una força disciplinada per dur a terme tasques que el Govern pugui assignar. Aquestes tasques podrien incloure la defensa d'instal·lacions vitals, transport aeri ministerial o assistència en evacuacions.

VIII. RECURSOS I CAPACITATS MILITARS NECESSARIS

Es recomana, com a guia aproximada, que Catalunya mantingui la seva despesa anual de defensa en aproximadament el mateix nivell que Espanya, és a dir, l'1,2% del PIB (13), tot i acordar, en principi, d'avançar cap a l'objectiu de l'OTAN del 2%. Això ha de tranquil·litzar els aliats respecte a que Catalunya es pren seriosament la seva defensa nacional, ja que la majoria de les nacions membres de l'OTAN gasten actualment entre l'1% i l'1,4% del seu PIB en defensa.

Això està en línia amb un estudi detallat sobre els possibles costos de la defensa d'una Escòcia independent, realitzat el 2012, amb una estimació d'entre 1,1% i 1,3% del PIB (14).

Com que comportarà diversos anys reclutar, entrenar i equipar les FDC, la despesa de defensa anual real pot trigar un temps a assolir l'objectiu de 1,2%. Cal fer una distinció entre la despesa de capital i infraestructures i el finançament del personal. En les despeses salarials respecte de les no salarials, la proporció suggerida podria ser de 60/40.

També es suggereix que Catalunya mantingui una proporció una mica inferior que Espanya de personal d'uniforme, essent la d'Espanya un 4,9 per 1.000, de la població total (15). França, per exemple, té 3,5 militars per cada 1.000 habitants. Aquest article proposa un nivell de plantilla d'aproximadament 3,1 per 1.000 de la població total, que indicaria una força del voltant de 24.000 militars, 16.000 regulars i 8.000 de reserva. També hi haurà un component civil important que treballi per al Departament de Defensa.

Es recomana igualment que totes les forces siguin voluntàries, sense conscripció. Per atraure els millors homes i dones, els salaris i les condicions han de ser atractius, amb un alt nivell d'educació, universitària per als oficials i secundària per als soldats. Es recomana considerar associacions representatives a les forces (semblants a Irlanda) (16).

Sigui quin sigui el marc que s'adopti, cal recordar sempre que es triga molt més temps a formar oficials i sots-oficials que no pas soldats. Per aquest motiu, és millor tenir un nombre proporcionalment més alt d'oficials i sots-oficials en servei en temps de pau.

Les capacitats militars es tracten en els següents títols: Terrestre, Marítima, Aèria, Comandament i Control i Col·legi Militar.

Capacitats militars: Terrestre

Als efectes d'aquest treball, recomano que l'EC (Exèrcit Català) sigui un exèrcit de dues brigades, amb un establiment (força) per a temps de pau i un altre per a temps de guerra.

Cada brigada tindria el següent establiment/força, total de 5.000, (3.500 regulars + 1.500 reservistes):

- Batallons d'infanteria: 3 (mecanitzats)
- Batalló de tancs: 1 (tancs mitjans)
- Batalló d'artilleria: 1 (artilleria lleugera de campanya + morters pesants + SAM (míssils terra-aire)
- Companyia de Reconeixement: 1
- Companyia d'enginyers de campanya: 1
- Companyia CIS (comunicacions IT): 1
- Companyia de policia militar: 1
- Batalló logístic: 1 (companyia de transport, companyia mèdica, companyia de municions, companyia d'intendència, escamot d'enginyers de manteniment)

- Quarter General (HQ) Brigada: 1

A més de les dues brigades, hi haurà les següents unitats regulars a nivell de l'exèrcit:

- Companyia de forces especials
- Companyia de guerra cibernètica
- Companyia CIS de Quarter General de les FDC
- Complement de suport al combat (CS) i unitats de serveis de suport al combat (CSS).

Aquest últim tindria quadres de guarnició per administrar i protegir totes les instal·lacions de les FDC. També es necessitarà un Centre d'Entrenament de les Forces de Defensa, àrees d'entrenament i una base logística.

Tot això requeriria aproximadament 2.500 tropes regulars.

3.500 reservistes més augmentarien l'Exèrcit en temps de guerra, principalment per protegir les instal·lacions vitals.

Total força terrestre: 16.000 (9.500 tropes regulars i 6.500 reservistes).

Capacitats militars: Marítima

El principal paper de la Marina Catalana (MC) és defensar les aigües territorials de Catalunya, cosa que podria implicar una gran varietat d'operacions des de la patrulla costanera fins a un combat naval limitat. Altres tasques probablement inclourien: patrulles contra la pirateria, escorta de combois (amb altres marines), interdicció de drogues, protecció de la pesca, salvament humanitari, protecció

marítima del medi ambient, caça de mines, suport a la diplomàcia i comerç exterior, i possiblement exploració marítima.

La MC hauria de tenir dues fragates que serien interoperables amb les marines de l'OTAN i amb capacitat d'assumir un rol de combat naval. La resta de la flota hauria d'incloure, possiblement, quatre caçadors de mines, de quatre a sis vaixells de patrulla costanera i vaixells de suport.

Si bé l'àrea principal d'operacions i d'interès de la MC es troba en les aigües relativament tranquil·les de la Mediterrània, molts dels seus vaixells de guerra han de tenir capacitats oceàniques per participar en operacions internacionals. A més, en la construcció o adquisició dels vaixells de guerra de la MC, els planificadors de defensa han de tenir en compte l'esperat augment en de condicions climàtiques extremes, derivades del canvi climàtic, en les pròximes dècades.

Sense entrar en detalls, se suggereix una flota orientativa d'entre 14 a 16 vaixells de guerra, i una força total d'aproximadament 2.500 en personal regular, i 1000 reservistes navals.

Capacitats militars: Aèria

El paper principal de la Força Aèria Catalana (FAC) és defensar l'espai aeri nacional sobre Catalunya i sobre les seves aigües territorials. En temps de pau, això pot implicar la intercepció d'aeronaus militars estrangeres no autoritzades, o qualsevol aeronau que representi una amenaça. En temps de guerra, això pot implicar una àmplia varietat de tasques de defensa aèria, a més de suport aeri tàctic per a les tropes de terra.

El requisit reacció immediata actual comporta dos avions de combat, en estat d'alerta en tot moment per reaccionar. Fins que Catalunya tingui aquesta capacitat necessitarà entrar en un acord ja sigui amb l'OTAN, o de forma bilateral amb un altre Estat (Espanya o França?). Els planificadors de defensa haurien d'observar el recent acord entre Bèlgica i els Països Baixos per alternar la cobertura d'aèria, amb dos caces en mode d'espera per a cobrir ambdós països, en un moment donat (17).

Com a membre de l'OTAN, Catalunya també podria estar implicada en el patrullatge de l'espai aeri de les fronteres de l'OTAN, tal i com actualment està fent la Força Aèria belga a Lituània.

La FAC també pot ser necessària per dur a terme qualsevol de les següents tasques addicionals, com ara; - transport aeri, suport logístic, vigilància marítima, evacuació mèdica helitransportada. La FAC també pot ser encarregada de transportar per avió de les forces especials o donar suport a les operacions humanitàries.

En conseqüència, l'inventari de la FAC necessita incloure una ala de combat (30 F-16 o similars), una ala helicòpters, una ala de transport aeri, avions de vigilància marítima i avions d'entrenament. Possiblement fins a 70 avions en total.

Una força orientativa de personal de la FAC seria de 2.000 com a personal regular més 500 reservistes.

Comandament i Control

Les FDC necessiten tenir un Estat Major i un Quarter General Conjunt. (Estimat en 600 efectius de personal regular). El Cap d'Estat Major de les Forces de Defensa (CEMFD) hauria d'informar directament al Ministeri de Defensa. Pot ser ajudat per dos caps d'Estat Major Adjunts de, un per a Operacions i un altre per al Suport.

Escola Militar

Caldrà una Escola Militar catalana (amb uns 400 efectius regulars). La formació dels cadets serà realitzada inicialment per a tots tres serveis, continuant, els candidats exitosos, la seva formació a les respectives escoles de l'Exèrcit, la Marina i la Força Aèria. La formació d'especialistes, com ara en guerra cibernètica, que és en comú als tres serveis, també es pot dur a terme a l'Escola Militar.

Una Escola de Comandament i Estat Major, per formar els futurs oficials d'alta graduació, també serà part del sistema de l'Escola Militar, per als tres serveis. Mentre que un curs de nivell superior (Escola de Defensa Nacional) per als oficials d'alta graduació, funcionaris i diplomàtics, pot ser previst, això no s'ha d'iniciar fins que el sistema d'educació militar sigui completament funcional, i amb personal experimentat disponible.

IX. NEGOCIACIONS AMB ESPANYA EN TEMES DE DEFENSA

Les qüestions de defensa tindran un paper important en les negociacions d'independència amb Espanya.

Els contribuents catalans han aportat aproximadament el 20% dels recursos per a les Forces Armades espanyoles, i poden demanar el 20% de tots els actius militars actualment en l'inventari militar espanyol. També és possible, en principi, que Espanya podria voler reduir la dimensió del seu inventari per reflectir les menors necessitats de recursos militars com a conseqüència de la reducció del seu territori. Es recomana que l'acord txec-eslovac en la divisió dels actius militars de l'antiga Txecoslovàquia sigui estudiat (18).

Unes negociacions reeixides poden alliberar prou recursos militars per equipar a les FDC sense recórrer a programes d'equipament costosos. No obstant això, Catalunya només hauria de tenir aquell tipus d'actius que s'ajustin a les seves necessitats militars.

La possible retenció per part d'Espanya d'algunes bases a Catalunya, per protegir els seus interessos de defensa nacional, hauria de ser considerada. La presència acordada de forces estrangeres no soscava la sobirania nacional. Aquestes disposicions poden ser en benefici mutu de tots dos països (19).

Una Catalunya militarment feble crearia un flanc vulnerable a la defensa nacional d'Espanya. La cooperació de defensa entre Espanya i Catalunya és en interès de tots dos països.

X.CONCLUSIÓ

Per proporcionar una dissuasió creïble Catalunya ha de tenir forces proporcionalment comparables als seus veïns.

Una Catalunya independent serà requerida per contribuir de manera significativa a la pau i l'estabilitat internacionals.

Catalunya té una economia forta i vibrant, i té la capacitat i els recursos per proveir a la seva seguretat i la defensa.

En l'anàlisi final, no hi ha cap raó en voler tenir una Catalunya independent, si no hi ha la voluntat de defensar-la

Notes i referències

- (1) Carta de Nacions Unides, Capítol V11, Art 43.1 *fent forces armades a disposició de l'ONU.*
- (2) Tractat de la UE. Art TEU 24 . A més, el Tractat de Lisboa.
- (3) Tractat de Washington, l'article 5 de l'OTAN.
- (4) Quant a la història militar, la guerra moderna és de data a partir de la Guerra Civil dels Estats Units (1861-1865).
- (5) Un vaixell de guerra pot estar en funcionament durant 35-40 anys, 25-30 anys municions d'artilleria.
- (6) " *Weissbuch Sicherheitspolitik und Zukunft zur* ", publicat pel Ministeri de Defensa d'Alemanya de juliol de l'any 2016.
- (7) WMDs generalment es refereix a les armes nuclears, biològiques i químiques.
- (8) Bancs, ministeris i mitjans de comunicació van ser atacats. Es sospità de Rússia, però mai fou provat.
- (9) L'abast de la Força de Reacció Ràpida de la UE és 3,500-4,000km.
- (10) Suècia i Suïssa
- (11) Una altra opció és modificar "*defensar* " i en lloc formular el rol de "*resistència determinada contra les agressions externes en terra, mar i en l'aire*". Vegeu "*Reflexions sobre la Defensa d'una Escòcia independent*", pàgina 7, paràgraf Defensa Nacional, per Lee. Publicat per l'IIEA (Institut d'Afers Internacionals i europees), l'agost de 2013.
- (12) Operacions de Pau inclouen les operacions de manteniment de la pau (*Peacekeeping*) i la imposició de la pau (*Peace Enforcement*).
- (13) SIPRI (Institut Internacional d'Estocolm d'Investigació de la Pau) xifres de 2015.
- (14) '*A' the blue bonnets* per Crawford i Marsh, publicat per RUSI, al juliol de 2012.
- (15) "The Military Balance" 2014 publicat per IISS (Institut Internacional d'Estudis Estratègics).
- (16) Les associacions representatives de militars irlandesos tenen informació respecte les condicions de les referents al servei, però res a dir en qüestions operatives. No hi ha dret de vaga, però es pot accedir al Ministre i els mitjans de comunicació. Veure també PDFORRA, RACO i RDFRA.
- (17) Aquest acord de Bèlgica / Holanda entra en vigor a l'estiu de 2017.
- (18) La separació va entrar en vigor l'1 de gener de 1993. L'equip militar es va dividir 2:1 a favor de la República Txeca, basant-se en el rati de la població.
- (19) És possible una àmplia varietat d'opcions, que van des de simple acord de la ubicació de les forces estrangeres en sòl català, als acords d'arrendament a llarg termini, com la del Regne Unit zones de sobirania a Xipre a (Dhekelia, i Akrotiri/Episkopi).